

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 55. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm1744/facsimile.pdf (tilgået 24. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

V.

(Den 29de Juni.)

Mine Herrer!

Enten De nu tager det for Spas eller Alvor, saa véd jeg virkelig ikke, hvordan jeg skal begynde paa den franske Revolution, for ikke blot selv at komme ret ind i den, men ogsaa faa Dem til at følge med; saa jeg nødes igjen til at begynde med mig selv og stole paa min gode Lykke.

Naar jeg nu besinder mig paa, hvordan jeg først her nede i Sydsøland blev opmærksom paa, hvad der foregik i Frankrig og især i Paris, da finder jeg, det skete temmelig sent, ikke før den nyfranske Hær stod slagferdig paa Grænserne under Lafayette, Luckner og Rochambeau, altsaa i 1791; thi vel fortalte jeg Dem, at Czarkovs Indtagelse med stormende Haand og endnu mere Spaadommen om Russernes Indtog til Paaske i Konstantinopel bevægede mig pludselig til at oprette et lille udenlandsk Departement i min Hjerne; men da jeg ikke horte noget til, at Spaadommen gik i Opfyldelse, maatte det nødvendig gaa mig, som vi hvert Øjeblik læser i Aviserne om langt anderledes kloge og politiske Folk: jeg beskjæftigede mig med Gjenstande, som kun havde Lokal-Interesse. Disse Gjenstande, som Avisskriverne behandle saa spøsk, kan imidlertid mangan Gang være langt interessantere for Aand og Hjærte alle Vegne, end hvad de vidtløftig ud-

brede sig over, som f. Ex. den store Strid i de deputeredes Kammer om, hvorvidt den store Nations Lovgivere skulde have en Uniform, og hvordan den kunde se bedst ud; og skjønt jeg ikke tør love Dem noget meget interessant fra min lille Landsby, saa gjorde dog Revolutionen dér et langt mere levende og varigt Indtryk paa mig end hele den franske, og for en Gang tror jeg nok, De kan taale at høre en kort Beskrivelse deraf, da man i Grunden spejler sig lige saa godt i, hvad Bønderpigerne kalder et Søndagseje, som i et Spejl fra Gulvet til Loftet.

I den strænge Vinter 88 kom der nemlig en ny Skolemester til vor By, som foraarsagede en hel Revolution, ikke blot i min lille Hjørne, men endnu mere i de gamles; thi hidtil havde selv Degnen hedt »Mosjø», og Skolemesteren kom slet ikke i Betragtning, med mindre han havde egne Talenter, enten som Tæller, Opraaber ved Auktioner o. s. v.; men den ny Skolemester var en gammel Attestatus, der i mange Aar havde været fransk Sprog-mester i Hovedstaden, saa han blev »Herre» lige paa Timen, uden at Degnen vovede at mukke, naar han ikke vilde høre, at trods den første Examen, han havde, var han en Idiot og en Sink. Den aftakkede franske Sprog-mester var nemlig saa komplet en Jakobiner, som han vel kunde fødes i Fyn, og sværmede saaledes for sin egen Frihed, at han fik aldrig Stunder til at tænke paa andres; men det var hans Stolthed, at han havde skjældt baade Grever og Baroner ud og sagt til en Professor, som oven i Kjøbet var Prokansler: »Du kalkede Væg!» Han jublede da naturligvis ved Udbruddet af Revolutionen, men det lagde jeg dog næppe Mærke til, før han kom op at trættes med Degnen om Krigens rimelige Udfald; da først mærkede jeg, hele Verden var i Oprør, saa jeg maatte ogsaa tage Parti, og begyndte fra den Tid at læse Berlings-Avisen, indtil videre paa Degnens Side, dels fordi den revolutionære Skolemester syntes mig halvgal, og dels

